

Gorące i serdeczne słowa prezesa S. M. P. parafji Czarnocin uwidoczniły bliski stosunek, jaki łączy p. Dobrzańską, patronkę Stowarzyszenia z jego członkiniami. Również Ziemiarki powiatu Pińczowskiego, wdzięczne za jej współpracę w Kole, złożyły Adres z serdecznymi życzeniami.

Miły nastrój tej wzruszającej uroczystości wywarł na wszystkich obecnych niezapomniane wrażenie, którem choć wcześniej chciałam się z Sodaliskami podzielić.

B. S.

Z historii Sodalicyj Związkowych.

21. Sodalicia Pań wiejskich ziemi Chyrowsko-Samborskiej.

Sodalicia Pań wiejskich ziemi Chyrowsko-Samborskiej powstała z inicjatywy okolicznych Pań ziemianek w 1908 r. w Chyrowie, pod wezwaniem: Niepokalanego Poczęcia Najśw. Marji Panny i św. Józefa.

Założenie Sodalicyj poprzedziły rekolekcje dawane przez O. Stanisława Lica T. J., pierwszego Moderatora Sodalicyj.

W skład wydziału weszły: Prezydentka ks. Elżbieta Sapieżyna, wiceprez. p. Władysława Żurowska; konsultorkami zostały pp. Marja Czajkowska i Zofja Pieniążkowa, sekretarką p. Iza Jaruzelska — skarbniczką p. Wanda Żebracka.

Ponadto przystąpiło do Sodalicyj 16 pań. Sodalicia została zatwierdzoną przez Jego Eksc. Ks. Biskupa Pelczara i agregowaną do kongregacji Prima Primaria w Rzymie.

W pierwszych latach istnienia Sodalicyj odbywały się cztery zebrania ogólne rocznie, każde poprzedzone Mszą św., wspólną Komunią św. i konferencją ks. Moderatora.

Rekolekcje odbywały się co roku, na które uczęszczali poza sodaliskami również Panie miejskie. W r. 1909 powstała staraniem pań ziemianek *Sodalicia Pań miejskich*, której przewodniczącą została p. Zofja Pieniążkowa, mieszkająca stałe w Chyrowie.

Pierwszym wysiłkiem Sodalicyj poza pracą wewnętrzną było zajęcie się *nauczycielkami* szkół pow. Staraniem Sodalicyj rokrocznie urządzano rekolekcje, by w nich nauczycielki mogły u stóp Najśw. Sakramentu czerpać siły, pociechy i nauki na swe trudne życie.

Pracę sodalicyjną zaczynamy od troski o wyrobienie wewnętrzne i pogłębienie wiedzy religijnej przez czytanie dzieł treści duchownej i rozmyślania. Wszystkie Panie stanowią wspólnie Kółko Eucharystyczne, wprowadzając intronizację Najśw. Serca Jezusowego w rodzinach, Godzinę świętą, nocną adorację w domu w pierwszy piątek każdego miesiąca, Komunię św. wynagradzającą.

Pracę nad wsią i służbą dworską rozwijamy w kółkach różańcowych i misyjnych, w stowarz. młodzieży, przez dostarczanie dobrych książek, odprawianie nabożeństw majowych i czerwcowych w dworach odległych od kościoła, urządzenie co kilka lat rekolekcji dla służby folwarcznej i t. d.

W r. 1910 przystąpiło do naszej Sodalicyj kilka Pań ziemi przemyskiej, z których jedną kooptowano do Wydziału. W kwietniu 1914 r. pożegnaliśmy z żalem zasłużoną Prezydentkę ks. Elżbietę Sapieżynę,

k która przeniosła się na stałe do Lwowa. Również Panie Ziemi przemyskiej założyły odrębną Sodalicyję w Przemyśle.

Starania Sodalicyj o zakupno domu rekolekcyjnego w Chyrowie, oraz wszelka praca sodalicyjna została przerwana przez wojnę światową.

W r. 1915 udało się zebrać część rozproszonych sodalisek na rekolekcje, które dawał O. Julian Smolbowski T.J. w Wiedniu, po których odbyło się zebranie sodalicyjne.

Po powrocie do kraju odbyły się w r. 1916 w Chyrowie w kościele parafjalnym rekolekcje wspólne 3-ch Sodalicyj Pań wiejskich, miejskich i nauczycielek. Ubyło dużo naszych Pań z powodu zniszczenia dworów i przeniesienia się w inne strony, natomiast przystąpiło kilka nowych sodalisek i aspi rantek.

W r. 1917 wprowadził Moderator, O. Jakób Krysa T.J. wspólne zebrania trzech Sodalicyj. W r. 1918 zarządził wybory i zamianował nową prezydentkę p. Celinę Bzowską.

Wojna ukraińska przerwała znów pracę na blisko rok. Dopiero 7. XII 1919 r. zebrała się Sodalicia z nowym Moderatorem O. Wojciechem Stafiejem, dokonując wyborów, z których wyszła ponownie prezydentka p. Wład. Żurowska — asystentkami zaś zostały pp. Balicka i Bzowska.

W pracy swojej Sodalicia położyła główny nacisk na utrzymanie religijności wśród służby domowej i folwarcznej tak bardzo zaniedbanej w okresie powojennym. Urządzano kwartalne spowiedzi — rekolekcje i misje po wsiach.

Staraniem Sodalisek odbyły się też rekolekcje dla inteligencji w Birczy, Dobromilu i in.

Na zebrania swoje opracowywały sodaliski referaty na temat aktualnych zagadnień społecznych i obywatelskich sodalicyjnych.

Wpływy z wkładek obracano na cele charytatywne, jak utrzymanie biednego starca i sieroty w Zakładach.

W r. 1921 otrzymała Sodalicia, dzięki ofiarności hr. Konarskiej, która dała materiał, sztandar wymalowany przez p. Malską, uroczyste poświęcenie odbyło się 8. XII tegoż roku.

W tym czasie zawarła Sodalicia umowę z SS. Służebniczkami o udzielenie stałego lokalu na zebrania.

W r. 1922 zrezygnowała p. Wład. Żurowska i wybrano prezydentką p. Marję Balicką, która urząd ten sprawuje do dzisiaj. Celem dostarczania dobrej lektury postanowiono założyć bibliotekę sodalicyjną.

Część książek zebrano wśród sodalisek, część zakupiono i naznaczono miesięczne opłaty, które służyć mają do zakupna nowych.

W tym też roku kilka sodalisek wzięło udział w Pielgrzymce do Częstochowy.

Poświęcono też Sodalicyję SS. Sercu Jezusowemu. W 1922 r. przyłączyła się Sodalicia do Związku Sodalicyj Pań wiejskich i oddała wysyłała zawsze prezydentkę lub delegatkę na doroczne zjazdy związku.

Pod kierownictwem paroletniem O. Kazimierza Konopki T. J., dwuletniem O. Wł. Błaszczyka T. J. a od